

Lauritzen-prisen 2009

Ditte Hansen

Motivationstale v. redaktør Teater 1, kulturjournalist og anmelder, Rikke Rottensten, Kr. Dagblad

Ditte Hansen - modtager af Lauritzen Prisen 2009

Man lagde mærke til årets kvindelige modtager af Lauritzen-prisen 2009 med det samme. Markant var hun. Et sjovt, næsten eksotisk islæt i et tit meget ensartet teaterbillede. Et forvokset tøjsebarn lignede hun næsten, en lang leddeløs pige med sine lange, lange ben og de lange arme, hvis motorik man ikke vidste, om man kunne være helt sikker på. Hun kunne mageligt være trådt ud af en pigebog fra starten af århundredet, hvis nogen havde udstyret hende med en knælang, hvid kjole og en sløjfe i det smukke, røde hår. Men hvad skulle der dog blive af hende på en teaterscene? Sådan i længden altså.

Der er blevet en hel masse af hende. Det er ingen i tvivl om i dag. Og nej, det er ikke historien om ællingen, der blev en smuk svane; men nok om en ung skuespiller, der havde noget piget over sig, men som i dag er blevet rigtig voksen. Ordet modenhed har normalt en negativ klang især for kvinder... men når man er kvindelig skuespiller og over 35, er det en kompliment.

Ditte Hansen har en særlig evne for at bære det tunge, det faktuelle stof igennem så det bliver siddende, så man husker det - ikke kun fordi det var sjovt, men faktisk med en helt unik evne til at få os til at huske det, fordi det er vigtigt. For nylig var jeg til en konference i Vejle, hvor Ditte Hansen om aftenen genopførte sin korte, men meget kontante og sikkert afleverede sketch om Det danske Teaterlandskab. Da hun havde afleveret dette foredrag med guldaldermaleri, Mester Jakel dukke og flip over, kunne konferencen lige så godt lukke ned. For fra da af var det dét, der blev talt om. Fordi det var sjovt, men også fordi folk rent faktisk pludselig forstod nogle dimensioner i dansk teaterpolitik, som unægtelig havde været mere grumsede, før den stakkels Mester Jakel dukke på Ditte Hansens lange arm blev til et tragisk billede på den talentfulde scenekunstner og hans udviklingsmuligheder.

Men hun beviste det for alvor, da hun i efteråret lagde alle, og sjovt nok især de mandlige anmeldere for sine fødder i sin frådende monolog "Bitterfissen" på Nørrebro Teater. Et standup-teatershow, som hun selv have taget det største arbejde med, forlægget var en bog af en svensk feminist i et lidt andet stilleje.

Her mimedede hun EU's lønstatistikker, så tilskuerne slet ikke kunne slippe dem igen bagefter, hun ramte ind i en generationsgammel ligestillingsdebat og gjorde den ny og helt anderledes tankevækkende og interessant i sin grønne, moderigtige kedeldragt, der fik det engang så leddeløse pigebarn til at fremstå som den modelagtige flothed, hun nu fremstår som. Som kunne være rasende, bitter, frustreret og fantastisk på én og samme scene og med den skarpe præcision og kontakt til salen, som er essentiel for at bære sådan et show igennem.

Ditte Hansen er ikke bare en virkelig dygtig skuespiller, hun er også et stykke unika-kunst.

Og det bliver mere og mere tydeligt.

Det store afgørende skridt i karrieren var måske nok også det mest oplagte. Det man ligesom havde ventet på at ikke hun, men nogle andre skulle tage: Nemlig at ringe hende op og spørge om ikke hun havde lyst til at være Lisbet Dahls kvindelige medstjerne i Cirkusrevyen.

I årevis er kvindelige skuespiller gået frem og tilbage, op og ned af scenen i teltet. Med mere eller mindre skiftende held. Men da så Ditte Hansens navn kom på plakaten var det som en form for lettelse. For selvfølgelig: Hvem i alverden kunne det ellers være? Hvem andre havde formatet i en relativt ung alder til at spille op mod og sammen med de store, hvem havde talentet, hvem havde evnerne til at skifte på rekordtid mellem personer og stillejer, og hvem evnede at skabe den dynamik mellem scene og stolerækker, som der skal til for at få den der rigtig fantastiske aften, man nærmest kræver at få som publikum til netop Cirkusrevyen. Kan ske holdet ikke udsteder lattergaranti, men publikum forlanger alligevel at få det, når de køber deres billet.

Ditte Hansen hører til her. Ubetinget. Hun var en selvfølge på scenen fra James Price slog de første toner an, og åbningsnummeret løb over scenen dengang i 2006 - året står stadig som et af de bedste i revyens nyere historie.

Hun var og er simpelthen den kronprinsesse, man frygtede revyen aldrig ville finde. For lige så let det alt andet lige kan være at finde store, dramatiske skuespillerinder, lige så afsindig svært er det at finde rigtig gode revyskuespillerinder.

Men Ditte Hansen er en af dem. Hun er et ødselt hav af kvindetyper fra den opvartende, intellektuelle curlingmor til aktivisten fra Ungerens, over en elegant, tuptunet Helle Thorning-Schmidt til sig selv i en helt forfærdelig og forrygende selvfed udgave med Lisbet Dahl som mobbeoffer. Lige præcis ramte, lige sjove og skarpe allesammen. Det er et fåtal af kvinderne, man har lyst til at møde i det virkelige liv. De er nemlig sådan nogle, der ofte ser det som deres store opgave at gøre livet så besværligt og rædselsfuldt for andre som overhovedet muligt - for de ved jo engang bedst. Det er man slet ikke i tvivl om. Og når Ditte Hansen tager en halvbrille ned på næsen, får lidt smalle læber og strammer hestehalen til, så dirrer man af skræk og træthed ved erindringen om denne alt for sande prototype på en rigtig skrankepave - sådan en som vi allesamme har måtte kapitulere overfor i hvert fald én gang i vores liv.

Ditte Hansen kapitulerer vi også overfor. Så selv om det lyder helt vildt kedeligt for en skuespiller, der ikke engang er rundet de 40 endnu, så er vi mange, der virkelig håber, at Ditte Hansen bliver i teltet hver sommer. Som en garant for, at den klassiske, gode, dejlige, glade sommerrevy fortsætter i årtier endnu.

På You Tube ligger et klip med Ditte Hansen fra underholdningsprogrammet "Gu'ske lov du kom" på TV3. Her er bliver en række kendte skuespiller iklædt et kostume, og bag en dør går de ind i et ukendt univers, hvor de skal improvisere en historie sammen med en kollega her og nu. Ditte Hansen er kok og skal dømmes i en kokkekonkurrence, og da hun selv skal bedømmes senere, peger dommerne Hella Joof og Sebastian Dorset netop præcis på det, hun mestrer så fuldkomment: At skabe et menneske på få sekunder, en historie - og en tragedie. Fra det øjeblik hun siger, hun hedder frk. Jensen skifter hendes sprog og får præg af 50'ernes finere steder, mens frk. Jensen bag facaden folder sig ud, da hun på spørgsmålet om den mest positive oplevelse i sin karriere fortæller, at det var - helt tilbage i hendes elevtid - da kokken på d'Angleterre kneb hende i kinderne og sagde "Det var flot!".

Publikum kaster sig frem af latter. For hylende sjovt fundet på er det jo, men også noget så frygtelig trist.

Det kan virke lidt overkill at fremhæve syv minutter på YouTube som noget væsentligt for en skuespiller, men i vore moderne tider er det dels ikke så ligegyldigt, hvordan man præsenteres på YouTube, dels rammer sketchen noget helt centralt ved Ditte Hansens skuespillerbegavelse.

Hun er morsom. Det hersker der ingen tvivl om. Men i morskaben har hun en nerve af noget følsomt. Man har en fornemmelse af, at disse kvinder altid bevæger sig på afgrunden af et sammenbrud. Det ligger som en vibreren i kroppen af anspændt energi, af indestængte følelser, der kommer frem som raseri eller som en resignation, der lader sjælen lukke sig mere og mere om følelsen. Og lige pludselig er man ved at briste af ømhed over hende. For kortvarigt har man midt i latteren set ind i et sort rum af ensomhed. Hendes klassiske kvinder er ikke så lette at holde af og komme tæt på, de skræmmer lidt med deres nidkærhed, eller ivrige venlighed. De griner altid lidt for højt, eller taler lidt for højt. De er sådan lige lidt for meget, til at man har lyst til at lære dem rigtig at kende.

Allerede i sin første københavnske debut på Dr. Dantes Aveny i 1998 i Line Knutzons "Først blir' man jo født" - to år efter sin afgang fra Odense Teaters elevskole - viste hun det, som den anspændte, nervøse og meget stakkels Lis. Hvis liv kun blev endnu mere ængsteligt af, at hun jo var så høj, at hun ikke kunne skjule sig for alt det underlige og forfærdelige, sådan en omverden kunne rumme. Hun var så udsat. Ditte Hansen forlenede her Line Knutzons dramatik med det strejf af tragik, som er så vigtigt for at give Knutzons humor får den dybde, der er værkernes styrke. Det var sødt, det var sjovt - og det var synd for Lis.

Allerstærkest og stadig lysende klart står hun dog i den vidunderlige rolle som Blanche i Tennessee Williams "Omstigning til paradys" i 2006 her på DKT. Forestillingen var ikke helt så perfekt som Ditte Hansen i hovedrollen. Men hun skabte en så poetisk og så elskelig Blanche, at man tog resten med uden at pibe. Her var en kvinde, der var så langt ude i sit liv, at hun var fortabt. Hun kunne måske være blevet reddet, men hun evnede ikke at få omverdenen til at forstå, at det inderst inde var kærlighed, ømhed, tryghed, varme og ro, hun længtes efter - vi, publikum, så det. Vi var ikke i tvivl, vi var derimod fortvivlede over, at ingen reddede hende. Denne skønne kvinde fortjente ikke at blive tabt. Men det blev hun - bare ikke af Ditte Hansen, der skabte en Blanche, som det er umuligt at glemme. Hun var den helt rette til den rolle.

Og må der komme flere af dem i de kommende år. Af rollerne der vil noget andet med Ditte Hansen end blot og bart det sjove. For hun kan så meget, at det er synd, hvis det ikke bliver udnyttet fuldt ud hele tiden, alle steder og på alle måder.

At du allerede nu er en fuldt ud stor skuespillerinde med en ødselhed af talent for teatret - både det klassiske, det sjove og det moderne virkelighedsteater, det var vi helt enige om i priskomiteen, hvorfor det også var så let for os at blive enige om, at du skulle modtage Lauritzen-prisen 2009.

